ADEDE
SEARCH & RECOVERY

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 106

Archeologienota Geraardsbergsesteenweg te Ninove (Oost-Vlaanderen).

Programma van Maatregelen.

CLAEYS SIMON

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

Lemaire - Longeval Architecten

Colofon

Uitgever	ADEDE bvba
Jaar van uitgave	2016
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Bart De Smaele, Hadewijch Pieters
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bvba.

1 Gemotiveerd advies

Tijdens het uitvoeren van een bureauonderzoek (projectcode 2016K563) in het kader van het opstellen van een archeologienota, nodig voor het bekomen van een verkavelingsvergunning voor de ontwikkeling van de terreinen ter hoogte van de Geraardsbergsesteenweg 608 te Ninove (Oost-Vlaanderen), werd door ADEDE bvba vastgesteld dat voldoende informatie voorhanden is en het noodzakelijke onderzoek werd uitgevoerd om een inschatting te maken van de archeologische verwachting van het onderzoeksgebied en de te volgen strategie voor de bescherming van het archeologisch patrimonium.

Het geraadpleegde historische kaartmateriaal, beschikbaar vanaf de vroege 18de eeuw, geeft aan dat het hier een gebied betreft met een lage densiteit aan bebouwing in het verleden. Dit sluit echter niet uit dat er helemaal geen bebouwing aanwezig was op de betrokken percelen. Aan de straatzijde, op de locatie van de huidige bebouwing, is op de Ferarriskaart reeds een woning met schuur/stal zichtbaar. Deze lijkt afgebroken te zijn ten tijde van het opmaken van de Atlas der Buurtwegen. Op de topografische kaart van Vandermaelen en op de Popp-kaart is opnieuw bebouwing zichtbaar, echter anders van vorm. Op de luchtfoto uit 1971 is reeds de huidige bebouwing zichtbaar. Deze opeenvolging van bouwfases laat vermoeden dat op deze locaties reeds een significante verstoring in de ondergrond aanwezig is. De rest van het onderzoeksgebied is sinds de vroege 18de eeuw in gebruik als akker- en/of weiland. Een functie die ook na de verkaveling zal aangehouden worden door lot 6. De andere loten zullen in gebruik genomen worden om woningen te verwezenlijken.

Binnen de contouren van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische sites gekend. In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, voornamelijk geconcentreerd ten oosten hiervan, zijn enkele meldingen opgenomen in de CAI. Deze lijken de historische bronnen, die een ontwikkeling rondom het kasteel van Voorde suggereren, te bevestigen. Deze sites zijn ten vroegste te dateren in de vroege middeleeuwen. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn tot heden geen sporen van oudere menselijke activiteiten of bewoning gekend. Zo'n 7km ten noordoosten van het onderzoeksgebied is de dichtstbijzijnde gekende zone waar bewoning vanaf het neolithicum gekend is.

De afwezigheid van dergelijke oudere sporen in de omgeving van het onderzoeksgebied in combinatie met de bodemopbouw en hoogteligging van het onderzoeksgebied sluiten menselijke occupatie van het onderzoeksgebied en omgeving niet noodzakelijk uit, hoewel de verwachting op het aantreffen van oudere sporen dan de vroege middeleeuwen hier eerder aan de lage kant is. Enerzijds laat de leembodem en het feit dat het perceel niet onderhevig is geweest (hoewel omgeving duidelijk erosiegevoelig is) aan erosie een goede bewaring van archeologische sporen vermoeden. Anderzijds wijst de intensieve bebouwing die zichtbaar is aan de hand van het 18de- en 19de-eeuwse kaarten er op

dat er zich een grondige verstoring heeft voorgedaan in het recente verleden. Bovenop deze verstoring bevindt zich de huidige hoevewoning bestemd voor sloop. Dit laat ons vermoeden dat de ondergrond ter hoogte van de geplande ingrepen reeds grondig verstoord is.

Bij de geplande verkaveling van het terrein ter hoogte van het onderzoeksgebied is geen bijhorende bodemverstoring gepland. Wel zijn in de geplande verkaveling een aantal zones voorzien waar nadien gebouwd kan/zal worden. Deze zones zijn onderverdeeld in zones voor woningen en zones voor prefab garageboxen. In totaal gaat het hier om 336m² voor de woningen en 120m² voor de garageboxen. De fundering voor de woningen is gepland op vorstvrije diepte, ca. 0,80m onder het huidige maaiveld. De verstoring veroorzaakt door de garageboxen zal minder ingrijpend zijn dan voor de woningen. De geplande constructiewerken bevinden zich tevens niet in een aaneengesloten zone maar versnipperd over het terrein in 3 zones voor de woningen en 3 zones voor de garageboxen. De woning op Lot 1 is tevens ingepland in de zone die door voorafgaande bouwfases reeds werd verstoord. Dit in rekening genomen zal slechts over een beperkte oppervlakte van minder dan 10% ten opzichte van het totale onderzoeksgebied (met uitzondering van Lot 6) de vermoedelijk onverstoorde bodem verstoord worden en dit in een versnipperd patroon binnen het onderzoeksgebied.

Gezien niet met volle zekerheid kan worden aangetoond of zich al dan niet een archeologische site, of sporen met archeologisch/cultuurhistorisch relevante waarde, op het terrein aanwezig is werd in het Verslag van Resultaten ook een afweging gemaakt van de mogelijke onderzoeksmethodes om hier meer uitsluitsel over te krijgen. De beperkte bijdrage die elk van deze methodes zouden leveren aan de kennisvermeerdering weegt echter niet op tegen de kostprijs van een dergelijk voor- en/of vervolgonderzoek.

Alle voorgaande informatie in overweging genomen kan gesteld worden dat hier slechts een lage verwachting geldt voor het aantreffen van sporen ouder dan de vroege middeleeuwen en dat de geplande bodemverstoring slechts over een beperkte oppervlakte zal plaatsvinden en dit in verschillende kleinere zones verspreid over het onderzoeksgebied. Verder onderzoek is, ten gevolge van de hoge kostprijs die het met zich meebrengt, dan ook niet aangewezen. Bijgevolg adviseert ADEDE bvba dan ook geen verder voor- en/of vervolgonderzoek.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en in bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologische voor- en/of vervolg onderzoek. Volgens artikel 5.2 van de Code van Goede Praktijk is verder (voor)onderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld. Een programma van maatregelen is bijgevolg niet van toepassing.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens het uitvoeren van de geplande werken steeds rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.